

Geronimo Stilton,

15 anys rosegant el pastís editorial

El ratolí més popular de la literatura –amb el permís de Mickey Mouse– acumula unes xifres vertiginoses: 16 milions d'exemplars venuts a l'Estat i 300 títols editats en 15 anys. I el fenomen no dona senyals d'esgotament.

TEXT
LAURA SERRA

“**E**l meu nom és Stilton, Geronimo Stilton”. Així es presentava en el primer llibre de la sèrie un ratolí que estava cridat a revolucionar el sector editorial internacional. Geronimo Stilton va irrompre al mercat català i espanyol el 2003, tres anys després que el creés l'escriptora Elisabetta Dami amb Edizioni Piemme, i s'ha convertit en l'*autor* més venut de l'Estat, amb 26 milions d'exemplars despatxats i 300 títols publicats (a Destino i Estrella Polar). Les xifres que remena aquest personatge no les ensuma cap rival: cada any ven 2 milions d'exemplars en català i castellà.

A l'editorial Planeta tenen un equip de sis persones dedicades només a nodrir l'univers Stilton, que inclou entre 35 i 40 títols a l'any de les diferents col·leccions que hi ha obertes (el doble si tenim

en compte que es publiquen alhora les versions en català i en castellà). L'objectiu dels editors era expandir-ne l'èxit més enllà de la franja natural dels 6-9 anys, i han aconseguit que vagi des dels no lectors fins als 12 anys: hi ha adaptacions *stiltonitzades* de contes infantils i de clàssics de la literatura (des de *La Caputxeta Vermella* fins a *Tom Sawyer*), una col·lecció de narrativa fantàstica i llibres de coneixement amb els seus personatges. Les últimes incorporacions són els quaderns d'estiu per a 4t i 5è de primària, però també hi ha llibres de cui-

Altres col·leccions d'èxit

Teo

El personatge de les escriptores reunides sota el nom de Violeta Denou va celebrar 40 anys el 2017 i continua traient novetats. Ha venut 6 milions d'exemplars a nens i nenes de 2 a 5 anys. Té 150 volums publicats en 13 idiomes.

Diari del Greg

Creat per Jeff Kinney, el Greg és un estudiant *lo-ser* que comença secundària i escriu un diari. Els seus llibres són un èxit internacional absolut, i té 12 volums traduïts a 56 llengües. Al món ha venut 200 milions d'exemplars, 500.000 en català i més de 2 milions en castellà.

na i d'acudits. La ficció sempre la produeix Itàlia, i Espanya edita la no-ficció. Tots els llibres els signa Geronimo Stilton. Vinguin d'on vinguin, els títols arriben sobretot al mercat italià, francès, espanyol, argentí, mexicà i nord-americà. En total, s'han traduït a 40 idiomes i se n'han venut 140 milions d'exemplars.

El fenomen és tan potent que s'ha traslladat a altres formats: ha arribat a la televisió en forma de sèrie, té un club de fans online amb 100.000 seguidors i s'ha convertit en motiu de marxandatge de tot tipus. Des d'un bon principi, Stilton es va encarnar en un personatge de pèli ossos que fa uns 120 bolos a l'any a tot l'Estat signant llibres i ja ha protagonitzat dos musicals. A més, tots aquests èxits es retroalimenten.

Els secrets de l'èxit

La directora de l'àrea infantil i juvenil de Planeta, Marta Bueno, veu tres potes clau per explicar un fenomen tan espectacular de vendes: "En primer lloc, el Geronimo Stilton te l'estimes. Per què? Perquè no és un superheroi, no és un personatge gaire diferent als seus lectors. Tots tenim pors, mancances, recances i hi ha coses que ens surten més i menys bé. En segon lloc, té el favor dels pares i mares, perquè saben que als seus fills els agrada i traspua valors positius sense ser moralitzador. I en tercer lloc, les escoles l'han recomanat com a primeres lectures dels nens tots sols". Per això cada any hi ha nous lectors potencials per a Stilton i Planeta augura llarga vida a la saga.

L'escriptor i especialista en literatura infantil i juvenil Andreu Sotorra apunta que Stilton va néixer als 90 a Milà "en un moment d'un buit internacional de personatges que s'identifiquessin amb la societat infantil d'aquell moment". Llavors sorgeix aquest ratolí "modern, periodista, atrevit, que no té por dels riscos i que investiga a fons el que es proposa". Les bases són "la simplicitat i la coherència en les seves actuacions, i una bona dosi de fantasia", afirma Sotorra, que destaca que al llarg de la sèrie s'hagin anat incorporant als llibres parents i coneguts, com la seva germana Tea Stilton, que ha obert la porta a la presència femenina a l'univers ratolinesc. Un altre factor crucial per a l'èxit va ser el format: "Tenien una presentació estètica, en cartoné, amb làmines cuixè, amb olors

incorporades, amb un grafisme on el text forma part del joc, amb lletres acolorides, fragments de colors, cossos de lletra diferent, etcètera", diu Sotorra, que el situa com a pioner d'un estil nou de novel·la gràfica.

Per a Anna Herráez, responsable del servei de documentació de literatura infantil i juvenil de la Biblioteca Xavier Benguerel, "sempre hi ha hagut fenòmens infantils i juvenils". Ara mateix entre els joves funcionen títols com els del *Diari del Greg*, els *Futbolíssims* o el *Capità Calçotets*, i continua l'èxit de sèries com *La penya dels Tigres*, *Les tres bessones* o el *Teo*. "Es va a modes. Els nens i nenes volen ser acceptats i formar part d'un grup. Als adults ens passa amb les sèries", diu. Stilton ofereix als nans "seguretat, comoditat i uns personatges, estructura i llenguatge coneguts, perquè les aventures són molt similars i ja saben què esperar-ne", explica Herráez.

La porta d'entrada dels lectors

Per a Anna Pauner, editora executiva de Cruïlla, que té fenòmens com els *Futbolíssims* i *Els forasters del temps*, de Roberto Santiago, és essencial que les històries "transmetin valors positius i un model correcte". I explica: "Les tendències de mercat, com els vampirs i les distopies, es noten més en la literatura juvenil. A la franja infantil volen històries que els enganxin amb temes més quotidians, que coneguin, amb els quals s'identifiquin, perquè tot just s'estan formant com a lectors". "A Stilton no li cal una gran trama ni un gran nivell literari", afegeix Sotorra, i destaca la traducció de David Nel·lo, que fa que l'Stilton català sigui una mica més atrevit que el castellà i força més que l'italià. El mateix opina Herráez: "Els llibres de Stilton no tenen un gran valor literari, però sí que fan lectors. A partir d'aquí, la nostra feina és anar provant d'ampliar el ventall amb nous

autors i gèneres perquè en puguin treure més suc i per evitar la lectura uniformitzada, en què tothom llegeix el mateix", diu la bibliotecària.

"Ja hi ha generacions senceres de lectors que hauran trobat en Stilton la primera porta d'entrada a la lectura -explica Marta Bueno-. Precisament perquè no és un fenomen creat artificialment amb campanyes de màrqueting, sinó que està arrelat als gustos de debò dels nens i nenes, pronostico que durarà". De moment, Stilton ja ha viscut cinc vegades més del que viu un ratolí comú entre els humans. ♦

Aventures ratolinesques al Món de la Fantasia

Geronimo Stilton fa unes 120 sortides a l'any per trobar-se amb els seus 'rosegadors'

TEXT
L.S.

"La pregunta que em fan més és «Com s'arriba al Món de la Fantasia?» -explica Geronimo Stilton des de la seu de Planeta-. Jo els dic que si se'n van a dormir i pensen molt fort com arribar-hi, hi ha nits que alguns ho aconsegueixen". El ratolí periodista té consells a punt animar a escriure, per recomanar altres autors, per calmar la curiositat dels que volen saber la seva història... I sempre parla amb els nens i nenes en clau: els *rosegadors* són els seus lectors i les seves aventures són ratolinesques.

"L'esperit dels llibres de Stilton no és educacional ni pedagògic, sinó de diversió, però les seves aventures transmeten valors universals com l'amistat, el treball en equip, la solidaritat, el respecte o la valoració de la diferència", explica la directora de l'àrea infantil i juvenil de Planeta, Marta Bueno. Stilton manté una alimentació molt curosa i alhora sap esquivar els conflictes més sagnants de la societat actual, tot i que és periodista.

En aquests 15 anys, ha canviat ben poc. "Segueix sent el personatge poruc, ple d'angúnies, amb vertigen, que prefereix escoltar música clàssica, llegir i escriure que veure gent, i sempre acaba embolicat per un motiu o un altre en les aventures més esotèriques", explica la seva editora. I també segueix sent el redactor analògic de l'*Eco del Rosegador*, amb seu a Ratònia: no hi ha ni rastre de mòbils ni tauletes entre els llibres i talls de formatge que poblen la seva taula. Tot i que sí que utilitza internet: en una aventura explica als lectors com fer un bon ús de les xarxes.

El que sí que ha canviat és l'estil gràfic de les col·leccions i la il·lustració, que s'ha anat actualitzant també seguint el traç de la sèrie de televisió. És una operació que han dut a terme altres col·leccions, com les del *El Vaixell de Vapor* de Cruïlla, que l'any que ve celebrarà 35 anys i ha necessitat un rentat de cara, de disseny, tipografia i il·lustració. "Quan tens un èxit l'has de cuidar, però també has de seguir buscant, perquè no durarà tota la vida", diu Anna Pauner, editora de Cruïlla. "També és important llegir altres autors", recomana el mateix Stilton.

El llibre del dia

ÀNGELS BASSAS
ACTRIU I ESCRITORA

"Zambrano és per a qui es pregunta coses sobre la vida"

TEXT
MARTA NIN LOSCOS

Àngels Bassas (Figueres, 1971) es defineix a si mateixa com una "lectora empedreïda". Mai no llegeix un sol títol i recorre als llibres segons les necessitats que té en cada moment: "És una barreja molt eclèctica. En un dia puc llegir coses sobre interpretació, sobre escriptura i, quan em saturó, llegeixo per pur plaer", diu.

Després de publicar la seva segona novel·la, *La vida té aquestes coses* (Edicions 62, 2018), un recull de contes per a adults sobre les relacions humanes, Bassas ja està escrivint la tercera, que presentarà al setembre. "En aquest nou llibre tenia ganes d'immergir-me en el món de la dona, mostrar com estan canviat les relacions de gènere amb el temps", afirma l'actriu i escriptora. És per això que l'inspiren "grans veus de la literatura femenina" que creu que haurien d'haver tingut encara més ressonància, com Virginia Woolf, Lua Andrea Salomé o Maria Zambrano.

Precisament de Zambrano recomana el llibre *Hacia un saber sobre el alma*, publicat originalment el 1950, una sèrie d'assajos escrits "en la immensitat de l'exili", segons la mateixa autora. "M'he llegit la seva novel·la en només una setmana", diu Bassas, que la recomana "perquè treu l'entrellat del que seria l'ànima humana vista a través de tota la història de la filosofia". Malgrat reconèixer que aquest llibre no és fàcil per a les persones no acostumades a llegir assajos filosòfics per plaer, Bassas diu que "resulta molt bonic" per als que, com a ella, els agrada fer-ho: "*Hacia un saber sobre el alma* és per al lector que es pregunta sobre coses de la vida", subratlla.

L'escriptora figuerenca destaca d'aquest assaig un capítol que intenta definir el concepte de veritat des de dues perspectives: el de buscar la veritat a la vida i el motiu pel qual els escriptors escriuen. "En el fons, buscar la veritat és allò que tots, i concretament els escriptors, busquem", afirma. ♦

HACIA UN
SABER SOBRE
EL ALMA
MARIA ZAMBRANO
ALIANZA, 2000
234 PÀG./24,40 €

El Capità Calçotets

Aventures esbojarrades protagonitzades per dos nois que converteixen el director de l'escola en el Capità Calçotets. Els llibres estan escrits i il·lustrats per Dav Pilkey i pensats per a canalla d'entre 8 i 12 anys. Té 13 títols i ha venut 1,5 milions d'exemplars a Espanya.

Futbolíssims

Han venut 1,8 milions d'exemplars en castellà i 200.000 en català. Reuneixen amistat, misteri, humor i futbol, i van destinats a lectors a partir de 8 anys. Els ha escrit Roberto Santiago, autor de la seqüela *Els forasters del temps*, que ha venut 150.000 exemplars.

